

Četrdeset i šest godina djelovanja Instituta za filozofiju (27. lipnja 1967-27. lipnja 2013)

Skuhala Karasman, Ivana

Source / Izvornik: **Prilozi za istraživanje hrvatske filozofske baštine, 2013, 39, 634 - 636**

Journal article, Published version

Rad u časopisu, Objavljena verzija rada (izdavačev PDF)

Permanent link / Trajna poveznica: <https://um.nsk.hr/um:nbn:hr:261:652175>

Rights / Prava: [In copyright](#)/[Zaštićeno autorskim pravom.](#)

Download date / Datum preuzimanja: **2025-02-22**

Repository / Repozitorij:

[Repository of the Institute of Philosophy](#)

Četrdeset i šest godina djelovanja Instituta za filozofiju (27. lipnja 1967–27. lipnja 2013)

Institut za filozofiju obilježio je 27. lipnja 2013. četrdeset i šest godina svoga djelovanja. Povodom te obljetnice upriličeno je predstavljanje sljedećih izdanja Instituta za filozofiju:

Discussionum peripateticarum tomus quartus (Liber I–V)/Peripatetičke rasprave svezak četvrti (Knjiga I.–V.), s latinskog preveli Mihaela Girardi-Karšulin i Ivan Kapec, priredili Mihaela Girardi-Karšulin, Ivica Martinović i Olga Perić (Zagreb: Institut za filozofiju, 2012);

Discussionum peripateticarum tomus quartus (Liber VI–X)/Peripatetičke rasprave svezak četvrti (Knjiga VI.–X.), s latinskog prevela Mihaela Girardi-Karšulin, priredili Mihaela Girardi-Karšulin, Ivica Martinović i Olga Perić (Zagreb: Institut za filozofiju, 2012);

Nasljeđe antike: ogledi u spomen Maji Hudoletnjak Grgić, priredili Davor Pećnjak, Petar Šegedin i Kruno Zakarija (Zagreb: Institut za filozofiju – Kruzak, 2013);

Prilozi za istraživanje hrvatske filozofske baštine 38/1–2 (75–76) (2012).

O bilingvalnom latinsko-hrvatskom izdanju četvrtoga sveska Petrićevih *Peripatetičkih rasprava* govorili su urednici knjige Mihaela Girardi-Karšulin, Olga Perić i Ivica Martinović. Mihaela Girardi-Karšulin ponudila je odgovore na pitanja zašto su potrebna takva bilingvalna izdanja hrvatskih filozofa koji su pisali na latinskom jeziku i čemu služi istraživanje hrvatske filozofske baštine. Za istraživanje hrvatske filozofske baštine nužno je sustavno prevođenje i objavljivanje djela hrvatskih filozofa koji su pisali na latinskom jeziku. Petrić će pak biti hrvatski filozof ukoliko ga učinimo dijelom hrvatske filozofije što se ostvaruje prevođenjem i istraživanjem njegovih djela. Olga Perić govorila je o pitanjima i problemima prevođenja i ediranja knjige. Naglasila je kako su u priređivanju latinskog teksta zadržana ortografska i jezična odstupanja zato što su to obilježja Petrićeva vremena. Vidljiva je i Petrićeva erudicija te vrhunsko poznavanje grčkog i latinskog jezika koje se reflektira u njegovu prevođenju grčkih citata na latinski jezik. Ivica Martinović osvrnuo se na Petrićevu kritiku Aristotelove prirodne filozofije u četvrtom svesku *Peripatetičkih rasprava*.

Petrić je upravo u ovom svesku, tvrdi Martinović, izradio prvi nacrt svoje prirodne filozofije učinivši tako korak prema svom vlastitom filozofskom sustavu. Kritičkim čitanjem Aristotelovih prirodnofilozofskih spisa, Petrić je postigao sljedeće: usvojio je aktualnu, a nastupao protiv potencijalne beskonačnosti u matematici i prirodi; založio se da se matematika potpuno odvoji od prirodne filozofije; zaključio je da postoje najveća i najmanja prirodna veličina; suprotstavio se Aristotelovu stavu da kretanju po kružnici pripada povlašteno mjesto među svim kretanjima; prigovorio je Aristotelu da je izmislio sferu vatre; izostavio je vatru s popisa sublunarnih elemenata koji sudjeluju u transmutaciji; osporio je cijeli Aristotelov nauk o postojanju prirodnih mjesta za elemente; raspravljao je o odnosu jedinke i vrste; nastajanje je opisao kao prekid; tvrdio je da u nebu nema povlaštenih smjerova. Ono u čemu je Petrić u četvrtom svesku *Peripatetičkih rasprava* suglasan s Aristotelom jest geocentrizam.

Luka Boršić predstavio je knjigu *Nasljeđe antike: ogledi u spomen Maji Hudoletnjak Grgić*. Knjiga sadrži trinaest članaka od kojih je dvanaest znanstvenih (Damir Barbarić, »*Mousikē* i *ethos* u Grka«; Jure Zovko, »Sokratova elenhistička metoda«; Luka Boršić, »Što je (aristotelovska) dokolica?«; Petar Šegedin, »Četvorstvo uzrokā u Aristotelovoj *Fizici*«; Josip Talanga »Teofrastova logika«; Ana Gavran Miloš, »Epikur o svojstvima«; Davor Pećnjak »Otkrivač i neotkrivač problema slobode volje u suvremenom kontekstu: u spomen Maji«; Srećko Kovač, »Kako logički objasniti mnijenje?«; Stipe Kutleša, »Vrijeme kao filozofski i znanstveni problem«; Marie-Élise Zovko, »Obuhvaćen u čovječanstvu: priroda, vrlina i dobro koje želimo sebi i drugima«; Filip Grgić, »Promjena i vremenski dijelovi«; Nenad Mišćević, »Politika u naslonjaču: od Platona do Rawlsa«), a jedan (Kruno Zakarija, »U spomen Maji Hudoletnjak Grgić«) intimnoga karaktera.

Luka Boršić između ostalog osvrnuo se i na korice knjige na kojima se nalazi El Grecov *Sv. Luka*, koji je bio izobražen Grk profinjena stila, liječnik i zaštitnik liječništva te naposljetku on je i zaštitnik slikara i – proširimo li malo to semantičko polje – on je esteta. To u bitnome, naglasio je Boršić, zrcali i Majine karakteristike: njezin je stil pisanja izobražen, no jednostavan i razumljiv, liječništvo je tema kojom se Maja rado bavila i pritom na zanimljiv način spajala dva područja koja se ne spajaju često, i naposljetku, Maja je bila esteta: do zadnjih je trenutaka pazila na eleganciju, koliko u izričaju toliko i u izgledu.

Glavni i odgovorni urednik časopisa *Prilozi za istraživanje hrvatske filozofske baštine* Ivica Martinović predstavio je 38. uvezano godište ovog časopisa, koje je sastavljeno od dvaju svezaka koji su prvo bili samostalno objavljeni u elektroničkom obliku. Ovo godište sadrži dvanaest znanstvenih članaka, koji se bave hrvatskom filozofijom od kasne renesanse do 20. stoljeća, i četiri prikaza.

Ovim prijelaznim godištem zaključuje se rad jednog dugogodišnjeg uredništva, no već u njemu mogu se primijetiti dva nova obilježja časopisa: prvo, postao je i stvarno polugodišnjakom jer su u 38. godištu objavljena dva broja i, drugo, prvi su put objavljeni članci na stranim jezicima, u ovom godištu na njemačkom i talijanskom. Ivica Martinović ukratko je iznio planove i nastojanja novog uredništva časopisa da časopis bude međunarodno otvoren i prepoznatljiv kako po sastavu uredništva i urednicima savjetnicima, tako i u odnosu prema autorima i objavljivanju članaka na svjetskim jezicima.

Predstavljajući svojih izdanja Institut za filozofiju podsjetio je na svoju bogatu izdavačku djelatnost i tradiciju. Naime 1975. godine, tj. osam godina nakon osnutka Instituta, počeo je izlaziti časopis *Prilozi za istraživanje hrvatske filozofske baštine*. Tih su godina pod okriljem Instituta za filozofiju, a u suradnji sa Sveučilišnom nakladom Liber, prvi put u hrvatskom prijevodu objavljena dva kapitalna djela hrvatske filozofske baštine: *Teorija prirodne filozofije* Ruđera Boškovića 1974. godine, a *Nova sveopća filozofija* Frane Petrića 1979. godine.

Ivana Skuhala Karasman